

FORSKNINGSNYT

Victor Brockdorff: *Fredens Tilhængere*, maleri 1950.

Udstillinger

Victor Brockdorff En socialistisk maler

Maleren Victor Brockdorff (1911-1992) var Danmarks mest markante repræsentant for den socialistiske realisme og den eneste med internationalt niveau. På kæmpelærreder har han gengivet det moderne danske samfund med et særligt blik for in-

dustri- og arbejderkulturen, og han har malet sin udgave af den socialistiske utopi. Mange af Victor Brockdorffs malerier er blevet til i samarbejde med fagforeninger og politiske bevægelser, og han har i en række tilfælde formået at fremkalde heftig debat om kunstens sociale og politiske rolle.

Det var under et ophold i Paris fra 1946-1951, at Victor Brockdorff stiftede bekendtskab med den socialistiske realisme gen-

Redaktion:
Carsten Frimand
Bjørn Schreiber Pedersen

nem kunstnere, der var tilknyttet det franske kommunistparti PCF. Hans første værk i den nye stil var det store billede *Fredens Tilhængere*, som i 1950 var med på udstillingen *Kunsten og Freden* i Lyon. Det var monumentalt bygget op med store lejekaserner i baggrunden og en gruppe af kommunistiske aktivister i forgrunden, der rakte Stockholm-fredsappellen direkte frem mod beskueren.

I et interview nogle uger senere i *Land og Folk* fortalte Victor Brockdorff om sin udvikling. Det var gået op for ham, forklarede han, "at mine problemer med farver og komposition var meningsløse, så længe de ikke var i overensstemmelse med det væsentlige i den store arbejden-

de befolknings kamp (...). Den socialistiske realisme er en positiv bevidst kunst, ja, man kan sige en kunst, som ikke skyer heroismen, fordi den stræber efter at klarlægge problemer og efter at befordre arbejdernes bevidsthed, og fordi den nye mennesketype, den skildrer, er heroisk i sin kamp og bærer fremtiden i sig." (*Land og Folk*, 14.5 1950)

Victor Brockdorff var op gennem 1950'erne en slags uofficiel partimaler for DKP. Da DKP i 1952 holdt sin 17. kongres, var det Brockdorff, der havde udsmykket Odd-Fellow Palæets store sal med gigantiske malerier af heroiske arbejdere.

Han holdt fast ved den socialistiske realisme, også efter at den fra 1956 begyndte at komme un-

der kritik i Sovjetunionen. Han havde fundet sin stil.

En anden side af Brockdorffs virke end de politiske billeder er de mange billeder af hverdagen – i familien, i naturen og på arbejdspladsen. Denne del af hans produktion nåede et meget stort publikum og har været langt mindre omdiskuteret end hans socialistiske realisme.

Hverken hverdagsrealismen eller den socialistiske realisme har haft den store bevågenhed i den danske museumsverden. I udlandet er man til gengæld begyndt at få øjnene op for disse retningers kulturhistoriske værdi.

Arbejdermuseets udstilling vil tidsmæssigt og tematisk dække alle sider af Victor Brockdorffs

Tegneren Herluf Bidstrup og maleren og forfatteren Hans Scherfig til Land og Folk-festival i Fælledparken. Maleri af Victor Brockdorff.

værk. De politiske malerier og opgaver med relation til arbejderbevægelsen vil få stor vægt, men også Brockdorffs bybilleder, hverdagsbilleder fra familielivet, landskaber samt portrætter vil blive inddraget. Arbejdermuseet har til udstillingen fået tilsendt om lån af billeder fra en lang række private og fagforeninger.

Sammen med Cathrinesminde Teglværksmuseum i Broager, der viser en Brockdorff-udstilling frem til den 28. oktober, udgiver Arbejdermuseet et fyldigt katalog med præsentation af samtlige billeder og med artikler om Victor Brockdorffs kunstneriske indsats og kulturhistoriske rolle.

Udstillingen vises på Arbejdermuseet fra 15. november 2001 til 24. februar 2002.

Arbejdermuseet
Rømersgade 22
1362 København K
Tlf. 33 93 25 75
www.arbejdermuseet.dk

Projekter

ABA har indtil 23. august 2001 modtaget meddelelse om følgende afhandlinger under udarbejdelse:

Ligeløn

Ph.D.-afhandling, Jura, Institut B, Københavns Universitet
Siden 1976 har danske kvinder og mænd haft krav på lige løn for lige arbejde. Denne ret er yderligere sikret ved ILO konvention nr. 100 og EF-traktatens art. 141. På trods af den utvetydige målsætning og til trods for, at det er 25 år siden, ligelønsloven blev vedtaget, er der stadig betydelige forskelle mellem kvinders og mænds lønninger.

Projektets mål er at fastlægge ligelønsreglens indhold såvel i dansk som i international ret. Desuden ønskes det afklaret, i hvilket omfang de nuværende regler overhovedet kan anvendes til at føre en ligelønssag.

Forventes afsluttet 31. januar 2004

Byrial R. Bjørst

Store Kannikestræde 18

1169 København K

Tlf.: 35 32 32 18

E-mail: byrial.bjorst@jur.ku.dk

Mellem to fronter. Arbejderbevægelsen i Haderslev fra 1850'erne til 2000

Monografi

Arbejderbevægelsens historie i Sønderjylland adskiller sig frem til 1945 på mange måder fra resten af den danske arbejderbevægelses historie. Denne historie er ikke tidligere blev beskrevet i en sammenhængende tidsperiode eller for en enkelt sønderjysk bys vedkommende. Den planlagte monografi om arbejderbevægelsens historie i Haderslev vil kaste nyt lys over arbejderne organisering under tysk fremmedherredømme, i revolutions- og genforeningsårene samt i 1930'erne.

Projektperiode: 1. oktober 2001 – 1. oktober 2002

Bent Vedsted Rønne

Brombærvej 31, 2.tv.

6100 Haderslev

Tlf.: 74 53 33 21

Internet

Utopie Kreativ

Månedstidsskriftet Utopie Kreativ er udkommet siden 1990; de

seneste år under auspiciet af Bundesstiftung Rosa Luxemburg, en forskningsinstitution tilknyttet PDS. Tidsskriftet beskæftiger sig med kapitalismens aktuelle udviklingstendenser, forsøgene på at udvikle praktiske alternativer til de nuværende politiske og økonomiske institutioner og med arbejderbevægelsens og venstrefløjens historie i det 20. århundrede. Det seneste nummer kan downloades i uddrag, ældre numre i fuldtækt.

www.rosalux.de/Bib/uk/index.htm

Diskursanalyse

Diskursanalysen udgør et af det seneste tiårs mest fremgangsrigt analyseperspektiver indenfor human- og samfundsvidenskaberne. Hjemmesiden www.diskurs.dk er et forum for studerende, forskere og undervisere, som brydes med tilegnelse, forståelse og udvikling af diskursanalysens teorigrundlag og metoder. På siden findes et ambitiøst skærmskursus i diskursteori, en on-line introduktion over 36 gange, hvor de første tre lektioner indtil videre ligger klar. Af interesse er også en on-line database, hvor det er muligt at downloade artikler om diskursanalysen i fuldtækt. Materialet stammer fortrinsvis fra danske tidsskrifter, men der er også udenlandske tekster, herunder et dugfrisk interview med grundlæggeren af den post-marxistiske variant af diskursanalyse, den argentinske filosof Ernesto Laclau.

www.diskurs.dk

Theory.org.uk

I forlængelse af det diskursanalytiske, men uægtelig langt fra det snævert arbejderhistoriske,

kan der peges på *theory.org.uk* – en engelsk internetside som præsenterer ‘social theory for fans of popular culture’ i et stil-sikkert postmodernistisk webdesign. Siden rummer introduktioner til nøglebegreber og nøglefigurer i den aktuelle kultur- og samfundsteori. På siden kan man også downloade de særdeles populære *Theory Trading Cards*.
www.theory.org.uk

Japanske plakater

Ohara Institute for Social Research har en samling på 1.400 plakater med tilknytning til den japanske arbejderbevægelse og andre sociale bevægelser i Japan i tiden efter 1945. 240 af plakaterne er udstillet på internettet. Plakaterne præsenteres i form af lysbilledshows, hvor hver plakat vises i 12 sekunder. Teksterne på

plakaterne er i de fleste tilfælde oversat til engelsk.

http://oohara.mt.tama.hosei.ac.jp/posengl/index.html

Arbejderkunst

Den amerikanske side *labor arts* er et virtuelt museum, som indsamler, registrerer og udstiller arbejdende menneskers kunstneriske frembringelser.

www.laborarts.org

Haymarket-affæren

De voldsomme uroligheder i Chicago i maj 1886 i forbindelse med kampen for en 8-timers arbejdsdag hører til de centrale begivenheder i den amerikanske arbejderbevægelses historie. Under en demonstration, der blev afholdt på Haymarket Square i

protest mod politiets overfald på strejkende arbejdere, blev der kastet en bombe mod de tilstedeværende politifolk, der svarede igen med deres skydevåben og dræbte et ukendt antal demonstranter. I den følgende tid gennemførte myndighederne en klappjagt på alle med tilknytning til Chicagos arbejderbevægelse. Fem arbejderledere blev efter en skueproces dømt til døden. Chicago Historical Society står bag internetsiden *The Haymarket Affair Digital Collection*, hvor der findes et omfattende materiale fra retssagen mod arbejderlederne, artikler om processen og genstande og fotos med tilknytning til Haymarket-affæren.
www.chicagohs.org/hadc/index.html